

REGISTERBLAD

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I JÖNKÖPINGS LÄN

NRO06029 SILVERÅNS DALGÅNG

Kommun: Eksjö (86)

Kartor: 6FNO 6F 8g

Areal: 348 ha (areal korrigerad 20010130)

Naturgeografisk region: 13 Sydsvenska höglandets centrala och östra delar

Kust/havsregion: -

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Huvudavrinningsområde 74 Emån

Agrara kulturlandskapsregioner: -

Landskapsformer: 2 Sprickdalslandskap

Riksvärde

Ås	
Kame	
Vattendrag	Fauna

Värdeomdöme: De kvartära avlagringarna i Silveråns dalgångar har höga geovetenskapliga värden. I dalgången finns åsar och kameområden med ryggar, terrasser och dödisgropar. I ån, med sitt rena vatten, har de utrotningshotade djurarterna flodpärlmussla och utter noterats. Öring har viktiga leklokaler i ån. Silverån hyser en artrik och skyddsvärd bottenfauna.

Huvudkriterier: A, B, C, E

Förutsättningar för bevarande: Tåktverksamhet bör inte ske i området. Väganläggningar, utfyllnader nybebyggelse utgör också hot mot värdena. Tung terrängtrafik kan skada känsliga partier såsom åsar, terrasser etc.

Ingrepp som kulvertering eller förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, näringstillförsel, tillförsel av organiska gifter, utsläpp av tungmetaller, överfiske, inplantering av främmande fiskstammar och skogsavverkning längs vattendraget medför att områdets naturvärde skadas.

Säkerställande: -

Områdets huvuddrag: Silverån flyter fram i svaga vindlingar genom ett skogslandskap präglad av kvartära isälvsavlagringar i form av bl.a. åsar, terrasser och isälvsfält. Berggrunden består till största delen av eruptiva yt- och djupbergarter i form av vulkaniter respektive olika yngre graniter. Graniterna utgörs bl.a. av ögonförande granit och granodiorit och vulkaniterna domineras vanligen av s.k. Smålandsporfy. Fläckvis förekommer inslag av mörkare eruptivbergarter som diorit och gabbro. Isälvsavlagringarna i Silveråns dalgång är av olika typer. Söder om Rösjön dominerar dalfyllnader och terrassbildningar; medan åsar, kamebildningar och åsnät överväger norr om sjön. Ställvis förekommer dödisgropar och erosionsformer (bl.a. torrdalar). I dalgången öster om Mariannelund utbreder sig en vidsträckt dalfyllnad uppbyggd av isälvsmaterial. De dominerande

formelementen är flacka terrasser på olika nivåer samt torrdalar (fossila strömrännor) och dödisgröpar. I den norra delen förekommer även platåer och kullar. Den vidsträckta avlagringen är av sandurtyp och bildades i sina huvuddelar invid och bortom iskanten i samband med ett uppehåll i isavsmältningen. De s.k. israndbildningarna som därvid avlagrades uppträder inom en smal zon över Sydsvenska höglandet. Båda grusförekomsterna har högt skyddsvärde från naturvårdssynpunkt. De värdefullaste delarna är belägna norr om och öster om Fagersjön

Hela dalgången är barrskogsbevuxen, mest med tall. Området är frånsett skogsbruket i stort sett orört. På båda sidor av ån finns skogsvägar som dock sällan kommer riktigt nära ån.

Vattenkvaliteten i ån är god. Ån och sjöarna i åns lopp är utpräglat oligotrofa och har ett svagt humöst vatten. I ån finns öring samt en sparsam förekomst av flodpärlmussla och utter. Bottenfaunan är mycket artrik och hyser mer än 50 arter bl.a. två hotklassificerade arter; dagsländan *Rhitrogena germanica* och nattsländan *Hydropsyche contubernalis* samt ett tiotal andra regionalt sällsynta arter.

Anmärkningar:

Området ingår även i Ydre kommun i Östergötlands län och Vimmerby kommun i Kalmar län.

Referenser:

Ekologgruppen i Landskrona, 1994: Bottenfaunaundersökningar i Emån 1993. Emåns vattenförbund.

Ekologgruppen i Landskrona, 1997: Bottenfaunaundersökningar i Emån 1996. Emåns vattenförbund.

Emåns vattenförbund: Årsrapporter från den samordnade recipientkontrollen i Emån 1992-
Lindén A G, 1982: Grustillgångar i Eksjö kommun, Översiktlig inventering, SGU

Medins Sjö- och Åbiologi, 1993: Bottenfaunan på 34 lokaler i Kalmar län 1992. Länsstyrelsen i Kalmar län.

Nordmalm P & Herringer, 1975: Naturinventering Eksjö kommun.

Svedmark E, 1907: Beskrifning till kartbladet Svinhult, SGU ser. Aa nr. 134.